

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Mogoreanu Gheorghe, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Mogoreanu Gheorghe XXX născut la XXX, originar din XXX, sat. XXX, domiciliat în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 30.01.2017 – 21.08.2018 (prima instanță);
2. 12.09.2018 – 11.10.2018 (instanța de apel);
3. 21.01.2019 – 27.02.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 august 2018, Mogoreanu Gheorghe a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, de către organul de urmărire penală prin rechizitoriu Mogoreanu Gheorghe a fost învinuit de faptul că în perioada 16 martie - 05 aprilie, aflându-se în apartamentul nr. XXX, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a sustras o brățară din aur cu greutate de 3,4 grame la preț de 3000 lei, un lănișor din aur cu greutatea de 3,6 grame la preț de 4000 lei, și un pandantiv din aur cu greutatea de 2,2 grame la preț de 5000 lei, ce îi aparține cet. Sibov Aliona, după care bunurile sustrase le-a predat la casa de amanet „ Aur Service” SRL amplasat în XXX, cauzând părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 12 000 lei.

Acțiunile inculpatului Mogoreanu Gheorghe au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal „ *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*”

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1 Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Chiranda Vera care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care

inculpatul Mogoreanu Gheorghe să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de 1 an închisoare, iar în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25 ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova, de absolvit de pedeapsa penală, invocând faptul că:

- vinovăția inculpatului se dovedește prin declarațiile părții-vătămate Sibov Aliona care a confirmat faptul că inculpatul a sustras bunurile, declarațiile martorului Sajin Oleg;
- au fost încălcate prevederile art. 24 alin. (3), 101, 314, 315, 384 alin. (3) –(4) Cod de procedură penală.

2.2. Avocatul Ostavciuc Dinu în numele părții-vătămate Sibov Aliona, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Mogoreanu Gheorghe să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, invocând faptul că:

- vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin prin declarațiile părții-vătămate, declarațiile martorului Sajin Oleg, ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 29.06.2016, prin care s-a ridicat 4 file cu mesajele avute între Sajin Oleg și Mogoreanu Gheorghe, procesul verbal de examinare a obiectului din 29.06.2016, biletele de amanet nr. 630743 și 630762 din care urmează că Mogoreanu Gheorghe a amanetat bunurile din aur, declarațiile martorului Cebotari Sergiu, ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 29.06.2016 prin care s-au ridicat bunurile cet. Sibov Aliona, ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 11.08.2016 prin care de la partea vătămată s-a ridicat chitanța de achitare a datoriei la „Chișinău Gaz”;

- sunt false declarațiile inculpatului care susține că cu banii primiți în urma amanetării a stins datoria de la „ Chișinău Gaz” deoarece datoria a fost achitată pe data de 19.01.2016 din banii părții vătămate și al tatălui său, iar bunurile au fost amanetate de inculpat la 16.02.2016, 27.02.2016 și 07.03.2016:

- de către prima instanță probele nu au fost apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- inculpatul pe ascuns având scopul sustragerii bunurilor părții vătămate, prin intenție directă și-a realizat scopul infracțional;

- audierea martorului Sajin Oleg, este legală deoarece după audierea sa, acesta nu a avut calitatea de avocat în cadrul cauzei penale, declarațiile acestuia urmând a fi luate în considerare.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2018, s-a respins apelul înaintat de avocatul Ostavciuc Dinu în numele părții-vătămate Sibov Aliona ca depus tardiv. S-a admis apelul declarat de către procuror, s-a casat integral sentința, s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care Mogoreanu Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, fiindu-i aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 350 unități convenționale echivalentul a 7000 lei.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că inculpatul Mogoreanu Gheorghe în perioada 16 martie-05 aprilie, aflându-se în ap. XXX, având scopul sustragerii

bunurilor altei persoane, a sustras o brățară din aur cu greutatea de 3, 4 grame la preț de 3000 lei, un lăntișor din aur cu greutatea de 3,6 grame la preț de 4000 lei, și un pandantiv din aur cu greutatea de 2,2 grame la preț de 5000 lei, ce îi aparține cet. Sibov Aliona, după care bunurile sustrate le-a predat la casa de amanet „ Aur Service” SRL amplasat în XXX, cauzând părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 12 000 lei.

Prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Mogoreanu Gheorghe a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, „ *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*”

Ținând cont de prevederile art. 27, 90, 101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, instanța de apel a conchis că din probele administrate la materialele dosarului rezultă vinovăția inculpatului Mogoreanu Gheorghe în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Reieșind din raționamentele practicii judiciare legate de calificarea infracțiunilor, instanța de apel a constatat că pentru a putea dispune reîncadrarea acțiunilor inculpatului, este necesară întrunirea cumulativă a trei condiții: 1) învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv; 2) nu se agravează situația inculpatului; 3) nu se lezează dreptul la apărare.

Astfel, instanța de apel a reținut faptul că de către prima instanță eronat a fost constatată nulitatea declarațiilor martorului Sajin Oleg date în cadrul urmăririi penale, or conform art. 90 alin. (5) Cod penal, persoanele care cunosc anumite circumstanțe despre cauza respectivă în legătură cu participarea lor la procesul penal în calitate de apărător, reprezentant al părții vătămate, părții civile sau părții civilmente responsabile sunt în drept să facă declarații în favoarea ei, însă darea declarațiilor în aceste cazuri exclude participarea lor ulterioară în procedura acestei cauze.

Cu referire la aprecierea biletelor de ament seria AB nr. 630725, seria AB nr. 630745 și cu seria AB nr. 630762, instanța de apel a conchis că prima instanță eronat le-a dat o apreciere greșită, or acestea au fost anexate în cadrul audierii martorului Cebotari Sergiu fapt confirmat prin procesul -verbal de audiere din 29.06.2016 (f.d. 28).

Referitor la obiectul juridic al componentei de infracțiune prevăzut de art. 186 Cod penal comisă de inculpatul Mogoreanu Gheorghe, instanța de apel a reținut la caz că acesta îl constituie brățara din aur cu greutatea de 3,4 grame la preț de 3000 lei, un lăntișor din aur cu greutatea de 3,6 grame la preț de 4000 lei și un pandantiv din aur cu greutatea de 2,2 grame la preț de 5000 lei, care au fost sustrate de la Sibov Aliona.

Instanța de apel a reiterat la caz că, latura obiectivă a infracțiunii s-a realizat nemijlocit prin faptul că inculpatul Mogoreanu Gheorghe cunoscând cu certitudine unde se află brățara, lăntișorul și pandantivul, toate din aur care îi aparțineau soției sale Sibov Aliona și că acestea erau lucrurile ei personale, intenționat le-a sustras pe ascuns, după care urmărind scopul de a profita le-a predat la casa de amanet SRL „ Aur Service” amplasat în XXX, pentru care a primit o sumă de 3300 lei, fapt confirmat prin biletele de amanet anexate la materialele cauzei.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului precum că partea vătămată singură i-a dat aceste obiecte pentru a fi predate la casa de amanet deoarece nu aveau în acea perioadă mijloace bănești pentru a achita serviciile comunale, deoarece în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că partea vătămată nu a cunoscut despre faptul că inculpatul a depus careva obiecte la casa de amanet, mai mult aceasta a achitat serviciile comunale înainte ca inculpatul să depună bunurile la casa de amanet, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate, a martorului și a probelor cercetate.

Instanța de apel a remarcat faptul că latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 186 Cod penal s-a caracterizat prin vinovăția sub formă de intenție directă, fiind prezent și scopul de cupiditate.

Instanța de apel a reținut că drept motiv pentru emiterea sentinței de achitare prima instanță a reținut că nu a fost probată intenția făptuitorului de a sustrage bunurile și de a le trece în stăpânirea sa definitivă, concluzie pe care instanța de apel a apreciat-o ca fiind pripită, formală și convențională, or din materialele cauzei penale cercetate se constată cu certitudine că inculpatul a sustras pe ascuns bunurile, după care le-a depus la casa de amanet și a primit o sumă de bani pe care nu i-a dat-o părții vătămate, dar și-a însușit toți banii pentru el, ca ulterior să-i comunice părții vătămate că îi va da bunurile după ce ultima îi va transmite jumate din banii de la nuntă.

La stabilirea și individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7 alin. (1), 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, infracțiunea fiind din categoria celor mai puțin grave, de personalitatea celui vinovat, de faptul că nu are antecedente penale, nu a recunoscut vina, nu figurează la evidența medicului narcolog și psihiatru, fiind divorțat, nu are careva persoane la întreținere, fapt pentru care instanța de apel a ajuns la concluzia de a aplica față de inculpat sancțiunea pecuniară.

Totodată instanța de apel a menționat că pedeapsa penală are drept scop reeducarea condamnatului, aceasta din urmă nicidecum nu trebuie să creeze careva suferințe fizice și psihice persoanelor atrase la răspundere penală, fapt care denotă că sancțiunea aplicată va avea un efect pozitiv asupra conștientizării de către inculpat a pericolului social al acțiunilor comise.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către:

4.1. Avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Mogoreanu Gheorghe, care a invocat drept temeiuri de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 8) Cod de procedură penală, care solicită casarea deciziei cu menținerea sentinței.

Invocând faptul că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a admis grave erori de fapt și de drept care au afectat soluția contestată, faptele imputate inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal;

- instanța de apel a dat o apreciere unilaterală probelor, fără a le aprecia just;

- nu a fost asigurat dreptul inculpatului la un proces echitabil garantat de art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală;

- nu a fost dovedită vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal;
- instanța de apel eronat a constatat existența laturii obiective prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal în acțiunile lui Mogoreanu Gheorghe deoarece partea vătămată a cunoscut și și-a dat acordul la amanetarea bunurilor sale, s-au deplasat împreună la Centrul comercial „Atrium” unde au fost amanetate bunurile contra sumelor bănești care au fost folosite în interesul familiei lor;
- în acțiunile inculpatului nu s-a regăsit nici elementul „sustragerii bunurilor altei persoane” deoarece în perioada pretinsei sustrageri acesta se afla în relații de căsătorie, iar conform art. 371 Cod civil bunurile dobândite între soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie dacă în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri;
- bijuteriile părții vătămate la momentul pretinsei sustrageri reprezentau inclusiv bunurile ale lui Mogoreanu Gheorghe în mărime de ½ cotă parte ideală, divorțul dintre aceștia doi s-a produs la finele anului 2015;
- nu este prezentă nici latura subiectivă a acțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece nu putea inculpatul să acționeze cu intenție directă în vederea sustragerii bunurilor de vreme ce ei de comun acord au decis amanetarea acestor bijuterii, inculpatul a amanetat bijuteriile din numele său personal, nu și-a camuflat identitatea, după care o perioadă de timp a achitat plata lunară pentru amanetarea bijuteriilor, toate acestea denotă că inculpatul nu a manifestat intenția sustragerii bijuteriilor în scop de cupiditate;
- urmau a fi apreciate critic declarațiile martorului Sajin Oleg întrucât acestea au fost administrate cu încălcarea art. 90 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală;
- Sajin Oleg la 29 iunie 2016 a depus la IP Centru mun. Chișinău mandatul avocatului nr. 0943067 privind apărarea intereselor părții vătămate Sibov Aliona și în aceeași zi la 29 iunie 2016 a fost audiat în calitate de martor de către ofițerul de urmărire penală, fapt inadmisibil în contextul prevederilor legale;
- la data de 26 septembrie 2016 procurorul care la data de 26.09.2016 a emis ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a inculpatului cu clasarea cauzei penale în temeiul art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii de furt; contradictorie fiind decizia procurorului care după anularea ordonanței sale a emis în baza propriei convingeri fără a efectua acțiuni suplimentare de urmărire penală și a schimbat radical poziția sa, a transmis cauza penală în judecată cu rechizitoriu;
- la faza examinării denunțului părții vătămate în cadrul procesului penal a fost emisă ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 19 iulie 2016, pe motivul neîntrunirii elementelor infracțiunii de furt în acțiunile inculpatului;
- probele administrate nu au probat vinovăția inculpatului la săvârșirea infracțiunii imputate;
- instanța de apel a admis erori de drept, constatând că în acțiunile inculpatului sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal;

- recursul se consideră a fi depus în termen deoarece decizia motivată din 11.10.2018 a fost remisă prin poștă la 22 noiembrie 2018.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, invocând faptul că instanța de apel s-a expus asupra tuturor temeiurilor invocate în cererea de apel, corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei încadrând în modul corespunzător acțiunile inculpatului.

Menționând faptul că recurentul își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor însă acestea nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este declarat peste termen.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

La caz, se reține că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2018, a fost pronunțat la 11 octombrie 2018 în prezența inculpatului Mogoreanu Gheorghe și a avocatului său Bordian Radion, fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 190), în aceeași zi fiind comunicată și data pronunțării deciziei integrale – **08 noiembrie 2018**, modul și termenul de atac a deciziei.

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțată integral la 08 noiembrie 2018, a început a curge de la această dată și a expirat la 10 decembrie 2018.

În acest context, Colegiul penal reține că la 26 decembrie 2018 în cadrul Curții Supreme de Justiție a fost înregistrat recursul ordinar declarat de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Mogoreanu Gheorghe împotriva deciziei instanței de apel din 11 octombrie 2018 pronunțată motivat la 08 noiembrie 2018 (f.d. 232), evident peste termenul legal de declarare a recursului ordinar prevăzut de lege, invocând motive inacceptabile, precum că decizia instanței de apel a fost expediată abia la 22 noiembrie 2018.

Totodată, Colegiul penal consideră eronată poziția recurentului precum că termenul de declarare a recursului ordinar urmează a fi calculat din data de 22 noiembrie 2018 de când a fost expediată decizia motivată a instanței de apel, or, art. 422 Cod de procedură penală prevede expres că termenul de recurs este de 30 de zile **de la pronunțarea deciziei**.

În acest sens, Colegiul penal statuează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

7. Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul ordinar declarat la 26 decembrie 2018, de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Mogoreanu Gheorghe este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bordian Radion în numele inculpatului Mogoreanu Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Mogoreanu Gheorghe XXX**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **28 martie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor